

GRAD SISAK

PROGRAM RAZVOJA VOLONTERSTVA

2023.-2027.

GRAD SISAK PREPOZNAJE JEDINSTVENU

VRIJEDNOST I DOPRINOS VOLONTERA NAŠEM DRUŠTVU.

TO JE SASTAVNI DIO TKANJA NAŠIH ZAJEDNICA.

Sadržaj

1. UVOD	3
2. ANALIZA TRENUTNOG STANJA	4
3. VIZIJA I CILJEVI PROGRAMA	6
4. STRATEŠKI CILJEVI I MJERE	7
Strateški cilj 1. Povećati volonterski angažman građana kroz podizanje svijesti o dobrobitima volontiranja te podršku i osnaživanje	7
Strateški cilj 2: Unaprijediti jednakost mogućnosti, uključivo društvo i društvenu koheziju.....	7
Strateški cilj 3. Razviti infrastrukturu koja će osigurati podršku i održivost volonterskog angažmana, volonterskih programa i facilitirati suradnju u zajednici	8
Strateški cilj 4. Jačati kapacitete za podizanje kvalitete volontiranja i povećanja utjecaja volonterskog angažmana na razvoj zajednice	9
Strateški cilj 5: Poticati i afirmirati volontiranje kao poželjnu društvenu aktivnost među djecom i mladima	10
Strateški cilj 6: Povećati kapacitete zajednice za otpornost i učinkovito reagiranje na krizne situacije	10
Strateški cilj 7: Surađivati s poslovnim sektorom u razvoju volonterstva radi postizanja sinergijskih rezultata i održivog volonterskog angažmana	11
Strateški cilj 8: Promicati inovacije u području volonterstva radi povećanja njegove učinkovitosti i utjecaja.....	12
Strateški cilj 9: Vrednovati doprinos volontiranja radi prepoznavanja i promocije njegovog utjecaja na pojedince, organizacije i zajednice	13
5. PRAĆENJE I EVALUACIJA	14
6. FINANCIRANJE	14
7. POPIS KORIŠTENE LITERATURE	14

1. UVOD

Svrha Programa za razvoj volonterstva je prepoznati, podržati i promicati jedinstvenu vrijednost i doprinos volontera i volonterki u našoj zajednici. Ovaj Program daje priliku Gradu Sisku da prepozna i naglasi koliko je volontiranje važno za dobrobit građana i društva.

Grad Sisak u suradnji s Agencijom lokalne demokracije Sisak (Volonterski centar Sisak¹) kao koordinatorom Povjerenstva za razvoj volonterstva Grada Siska, pokrenuo je proces izrade Programa za razvoj volonterstva Grada Siska za razdoblje 2023.-2027. godine. Polazište za izradu Programa su Volonterska politika Grada Siska za razdoblje 2015.-2020. (produženo do 2022.)², Zakon o volonterstvu (58/07, 22/13, 84/21)³, Etički kodeks volontera (NN 55/2008)⁴ i Nacrt za europsko volontiranje 2030 (engl. Blueprint for Volunteering in Europe 2030)⁵.

Grad Sisak nastoji promovirati aktivno građanstvo i participaciju građana u odlučivanju i oblikovanju lokalne zajednice. Volontiranje je jedan od načina na koji građani mogu preuzeti aktivnu ulogu u društvu i doprinijeti pozitivnim promjenama. Kroz volontiranje, građani mogu izražavati svoje talente, vještine i interese te aktivno sudjelovati u rješavanju lokalnih problema i unaprjeđenju kvalitete života.

Sisak je grad koji je kroz povijest prošao kroz razne izazove, uključujući i prirodne katastrofe poput razarajućeg potresa u nedavnoj prošlosti. Takvi događaji često potiču solidarnost i potrebu za pomoći u zajednici. Volontiranje omogućava građanima da se uključe i pruže podršku onima kojima je najpotrebnija, što jača osjećaj zajedništva i smanjuje teret na lokalne institucije. Volontiranje pruža priliku za stjecanje novih vještina, znanja i iskustva. Grad Sisak prepoznaje važnost cjeloživotnog učenja i osobnog razvoja te podržava volontiranje kao platformu za razvoj tih kompetencija. Volonteri imaju priliku naučiti nove vještine, poput timskog rada, vođenja projekata, komunikacijskih vještina i upravljanja vremenom, koje mogu biti korisne i u njihovim osobnim i profesionalnim životima.

Volontiranje može biti sredstvo za socijalnu inkluziju i integraciju različitih skupina u društvu. Grad Sisak je svjestan da volontiranje može imati pozitivan utjecaj na gospodarski razvoj grada. Aktivno volontiranje može doprinijeti poboljšanju kvalitete života, podizanju razine usluga i privlačenju turizma. Kroz volontiranje, grad Sisak može razviti svoje turističke resurse, promicati svoje kulturne vrijednosti i atrakcije te potaknuti održivi razvoj.

U sadašnjem trenutku prepoznajemo da je volontiranje raznoliko, formalno i neformalno i kreće se od pružanja pomoći do angažmana za bolje društvo, da se priroda volontiranja mijenja i da moramo imati strukture i mjesta za odgovor i podršku. Iako je volontiranje ključni dio zajednice i neprofitnog sektora, potencijali se nalaze u drugim sektorima i prilike treba tražiti u suradnji i zajedničkom djelovanju.

Ovaj Program razvoja volonterstva oslanja se na dobrovoljni angažman građana u jačanju lokalne demokracije, nudi jednake mogućnosti svim svojim građanima da aktivno sudjeluju i

¹ <http://vcs.lida-sisak.hr/> [08. travnja 2023.]

² http://vcs.lida-sisak.hr/ea/wp-content/uploads/2016/03/volonterska-politika-gs_2015-2020.pdf [08. travnja 2023.]

³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_84_1558.html [18. travnja 2023.]

⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_05_55_1915.html [18. travnja 2023.]

⁵ <https://www.europeanvolunteercentre.org/bev2030> [18. travnja 2023.]

doprinesu razvoju zajednice, u svim njenim gospodarskim, društvenim i kulturnim aktivnostima. Obuhvaća javni, privatni i poslovni sektor, potiče suradnju i međusektorsko partnerstvo.

Ovaj Program razvoja volonterstva Grada Siska 2023.-2027., nastao je participativnim planiranjem s lokalnim dionicima facilitiran od strane organizacije Dkolektiv⁶ u periodu od ožujka do lipnja 2023. godine.

Ovaj Program preveden je na ukrajinski, perzijski, arapski te engleski jezik kako bi se omogućilo aktivno uključivanje sadašnjim i budućim strancima koji pronalaze novi život u Sisku.

2. ANALIZA TRENUTNOG STANJA

Analiza stanja razvoja volonterstva u Hrvatskoj može pružiti uvid u postignuća, izazove i potencijale te pomoći u identifikaciji područja za daljnje poboljšanje i jačanje volonterskog sektora. Hrvatska ima **zakonodavni okvir** koji podržava volontiranje, a volontiranje je priznato i regulirano zakonom. Hrvatska ima **Zakon o volonterstvu** od 2007. godine i njime se utvrđuje sljedeća definicija: „Volontiranje je dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili zajednice, a obavljaju ih osobe na način predviđen ovim Zakonom, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje”. Pored načela ugrađenih u definiciju, Zakon o volonterstvu definira i dodatna osnovna načela volontiranja, kao što su: nediskriminacija volontera i korisnika volontiranja; zaštita korisnika volontiranja; neiskorištavanje volontera; zaštita maloljetnih volontera; odgoj za volontiranje; inkluzivno volontiranje; besplatnost volontiranja; dobrovoljnost i solidarnost volontiranja; mobilnost volontera.

Osim Zakona o volontiranju, postoje i drugi propisi o volontiranju, koji svi zajedno čine nacionalnu politiku razvoja volonterstva. **Etički kodeks volontera** uvodi niz vrijednosti i kodeksa ponašanja za volontere, organizatore volontiranja i korisnike u skladu s načelima volontiranja iz Zakona o volonterstvu. **Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje**⁷ službeni je instrument za priznavanje i potvrđivanje kompetencija stečenih volontiranjem koju je pripremio i objavilo Ministarstvo nadležno za pitanja volonterstva radi pružanja podrške volonterima u priznavanju njihovih kompetencija (znanja, vještina i odgovornosti) stečenih volonterskim iskustvom, za cjelovito predstavljanje bilo kojoj trećoj strani. **Državna nagrada za volontiranje**⁸ regulira postupak za dodjelu nagrada, kategorije u kojima će se nagrada dodjeljivati, kriterije za odabir, izgled nagrade, dodjelu nagrada i priznanja.

Institucionalni okvir za razvoj volonterstva čine javni sektor, civilno društvo i mješovita tijela i organizacije odgovorne za olakšavanje i praćenje provedbe pravila, mjera i standarda utvrđenih gore spomenutim pravnim dokumentima. **Nacionalni odbor za razvoj volonterstva**⁹ savjetodavno je tijelo Vlade Republike Hrvatske čiji rad je javan i koje provodi mjere i aktivnosti s

⁶ www.dkolektiv.hr [11. travnja 2023.]

⁷ <https://mrosp.gov.hr/istaknute-teme/obitelji-i-socijalna-politika/socijalna-politika-11977/udruge-humanitarni-rad-i-volonterstvo-12006/volonterstvo-12023/potvrda-o-kompetencijama-stecenim-kroz-volontiranje/12062>[11. travnja 2023.]

⁸ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_109_1921.html[18. travnja 2023.]

⁹ <https://mrosp.gov.hr/istaknute-teme/obitelji-i-socijalna-politika/socijalna-politika-11977/udruge-humanitarni-rad-i-volonterstvo-12006/volonterstvo-12023/nacionalni-odbor-za-razvoj-volonterstva-12027/12027>[11. travnja 2023.]

ciljem promicanja i daljeg razvoja volonterstva. Osim odbora ključni dionici javnog sektora su i **Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske**¹⁰ i **Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva**¹¹. Hrvatski centar za razvoj volonterstva (HCRV) je organizacija civilnog društva čija je osnovna misija predvoditi razvoj i pružiti podršku jačanju resursa za afirmaciju i razvoj volonterstva u Republici Hrvatskoj. HCRV kontinuirano radi na kvaliteti volonterskih programa u Hrvatskoj i okuplja mrežu regionalnih i lokalnih volonterskih centara. **Volonterski centri**¹² (regionalni i lokalni) su organizacije civilnog društva stručne za razvoj volontiranja, koje djeluju kao društveni centri koji posreduju između ponude i potražnje za volonterima. Raspoložu bazom podataka o volonterima i organizatorima volontiranja te njihovim interesima. Volonterski centar odgovara na potrebe i interese volontera i organizatora volontiranja, ali također radi na povećanju kvalitete volonterskih programa kroz obrazovanje i savjetovanje, na promociji volontiranja i njegovih vrijednosti, na nagrađivanju volontera i organizacija koje uključuju volontere i povećanju njihove vidljivosti u zajednicama. Regionalni volonterski centri također djeluju kao mentorske organizacije i resursni centri za lokalne volonterske centre. Trenutno postoje 4 regionalna i oko 30 lokalnih volonterskih centara diljem Hrvatske.

Organizatori volontiranja čine okosnicu volonterske infrastrukture. Iako je posljednjih godina primjetan novi trend da se broj ljudi aktivnih u neformalnim građanskim inicijativama povećava, veliku većinu volonterskih pozicija i dalje osiguravaju formalne, registrirane neprofitne organizacije i javne institucije u cijeloj Hrvatskoj. Njihovi volonterski programi daju smisao naporima svih ostalih ovdje nabrojanih dionika. **Volonterske aktivnosti** u Hrvatskoj mogu biti raznolike i obuhvaćaju širok spektar područja, kao što su socijalna skrb, kultura, obrazovanje, zaštita okoliša, zdravstvo, sport itd. Postoje napori za kvalitetu volonterskog angažmana i povećanje utjecaja na ukupni društveni razvoj, kao što su edukacije za volontere i organizatore volontiranja, standardi kvalitete za volonterske programe i volonterske centre, mentorska podrška i metodologija mjerenja utjecaja. Ovi napori pomažu u osiguravanju kvalitete volonterskih aktivnosti i podizanju svijesti o važnosti volontiranja. Postoji suradnja između organizacija civilnog društva, javnog sektora i privatnog sektora kako bi se podržalo volontiranje i ostvarile sinergije. To može uključivati financijsku podršku, partnerstva u provedbi projekata i kampanja te zajedničko promoviranje vrijednosti volontiranja. Iako postoji razvoj volonterstva u Hrvatskoj, još uvijek postoje izazovi koji mogu obuhvaćati nedostatak financijske podrške, nedovoljnu svijest o volontiranju, nedostatak koordinacije među organizacijama i nedostatak priznanja i vrednovanja volonterskog angažmana.

Kao jedan od programa Agencije lokalne demokracije Sisak (ALD Sisak), od 2011. godine djeluje **Volonterski centar Sisak (VCS)** koji ima Oznaku kvalitete¹³ sukladno standardima kvalitete za lokalne volonterske centre. VCS je društvena infrastruktura na raspolaganju svim dionicima zajednice, usmjeren na razvoj zajednice i postizanje socijalne kohezije kroz volontiranje. ALD Sisak pokrenula je proces izrade prve Volonterske politike grada Siska u kojem su sudjelovali predstavnici 20 ustanova i organizacija civilnog društva, a koji su izradili nacrt Politike. Nakon provedene javne rasprave, Politika je upućena na prijedlog za usvajanje Gradskom vijeću.

¹⁰ www.uzuvrh.hr[08. travnja 2023.]

¹¹ <https://zaklada.civilnodrustvo.hr/>[08. travnja 2023.]

¹² <https://www.hcrv.hr/centri-heading/volonterski-centri>[27. travnja 2023.]

¹³ <https://www.hcrv.hr/centri-heading/standardi-kvalitete>[27. travnja 2023.]

Gradsko vijeće Grada Siska 2015. godine usvojilo je odluku o donošenju Volonterske politike Grada Siska 2015.-2020., kojom su definirana prioritetna područja u kojima će se najviše promicati volontiranje: Socijalno područje, Područje odgoja i obrazovanja, Područje skrbi za mlade, Zaštita životne sredine i Kultura i turizam. Temeljem Volonterske politike, uspostavljeno je Povjerenstvo za razvoj volonterstva Grada Siska. Ovim je Grad Sisak postao prvi, i od sada jedini, grad u Hrvatskoj koji ima Volontersku politiku i Povjerenstvo za razvoj volonterstva.

Istraživanje o potrebi za volonterskom podrškom neprofitnih pravnih osoba i građana Sisačko-moslavačke županije i zaključci konferencije organizatora volontiranja s područja Županije¹⁴, kao izazove u razvoju volonterstva prepoznaju veći broj građana koji bi željeli volontirati od organizatora volontiranja. Razlozi tomu su višestruki: od nedovoljne podrške donositelja odluka, nedovoljnog ili nepostojanja financiranja organizacije volonterskih aktivnosti, slaba prepoznatost utjecaja volonterskog angažmana na povećanje kvalitete života i ponekad prevelike normiranosti do nedovoljnog ulaganja u ljude i razvoj većeg broja volonterskih programa koji odgovaraju na rastuće negativne trendove - porast nejednakosti, siromaštva i nasilja te mentalno zdravlje. Naglašena je potreba za osiguranjem/podrškom u osiguravanju i uređenju adekvatnih prostora za rad i provođenje volonterskih aktivnosti; osobito potrebno nakon potresa jer je još uvijek velika većina javnih prostora, kao i prostora udruga neupotrebljivo. Prilike za razvoj volonterstva su u kontinuiranom djelovanju i rastu VCS-a unazad 13 godina koji sada pruža usluge organizatorima volontiranja na području Županije i u njegovanju javnih manifestacija koje služe kao platforma za umrežavanje i nove međusektorske suradnje.

3. VIZIJA I CILJEVI PROGRAMA

Vizija kojoj Grad Sisak ovim Programom želi doprinijeti je zajednica u kojoj se građani osjećaju slobodnim, potaknutima i osnaženima da daju svoj doprinos zajednici.

Opći ciljevi Programa :

1. *Promocija volontiranja i jednakih mogućnosti za volontiranje*
2. *Uspostava sustava institucionalne podrške volontiranju. Poticajno okruženje za razvoj volontiranja, veći broj volontera, veći broj organizatora volontiranja i adekvatnu podršku volonterskom angažmanu za dobrobit društva*
3. *Poticanje kulture volontiranja u odgojno-obrazovnom sustavu*
4. *Podizanje broja i kvalitete volonterskih programa*
5. *Razviti partnerstva s lokalnim organizacijama i institucijama radi većeg utjecaja volonterstva u različitim sektorima.*

¹⁴ Raužan, P. (2023.), Volonterska mreža: Zbirka pozitivnih priča utjecaja volontiranja na razvoj solidarnosti u zajednici, Agencije lokalne demokracije Sisak [online], dostupno na https://lda-sisak.hr/wp-content/uploads/2023/02/Publikacija_Volonterska_mreza_2023_compressed-compressed.pdf [24. travnja 2023.]

4. STRATEŠKI CILJEVI I MJERE

Strateški cilj 1. Povećati volonterski angažman građana kroz podizanje svijesti o dobrobitima volontiranja te podršku i osnaživanje

Volontiranje pruža priliku pojedincima da doprinesu svojoj zajednici na pozitivan način. Podizanje svijesti o dobrobitima volontiranja može potaknuti veći broj ljudi da se uključe u volonterske aktivnosti. Informiranje javnosti o različitim prilikama za volontiranje, koristima koje volontiranje pruža i pozitivnom utjecaju koji ima na pojedince i zajednice može potaknuti veći interes za volontiranje. Važno je pružiti podršku pojedincima koji žele volontirati. To može uključivati informiranje o različitim volonterskim mogućnostima i organizacijama, usmjeravanje volontera prema odgovarajućim volonterskim aktivnostima prema njihovim interesima i vještinama, te pružanje mentorske podrške za nove volontere. Osiguranje strukturirane podrške pomaže pojedincima da se osjećaju sigurno, motivirano i podržano u svojim volonterskim aktivnostima.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, organizatori volontiranja, odgojno-obrazovne institucije

Mjere:

- Organiziranje informativnih i edukacijskih sadržaja o vrijednostima volonterstva i vrijednostima koje volontiranje podržava
- Promocija dobrobiti volontiranja kroz javna događanja i ciljne društvene kampanje
- Osigurati kontinuiranu podršku volonterima kroz informiranje, obrazovanje, savjetovanja i mentorske programe
- Podržati volonterske akcije, kampove i druga javna događanja koje će omogućiti pozitivna i motivirajuća iskustva
- Podržati nove, inovativne modele volontiranja

Strateški cilj 2: Unaprijediti jednakost mogućnosti, uključivo društvo i društvenu koheziju

Promicanje uključivog društva i volontiranja šalje snažnu poruku o važnosti jednakosti, poštovanja različitosti i promicanja prava svih ljudi. To znači da svaka osoba, bez obzira na svoje osobne karakteristike ili poteškoće, ima pravo i priliku doprinijeti zajednici i iskoristiti svoje talente i vještine. Uključivanje ranjivih skupina¹⁵ u volontiranje i osnaživanje kroz volontiranje pomažu smanjiti društvenu

¹⁵ Neki se ljudi nalaze u nepovoljnom položaju ili su ranjiviji u odnosu na većinu. Njihov nepovoljni položaj i ranjivost često su posljedica uskraćivanja nekih ljudskih prava (u području obrazovanja, zapošljavanja, zdravstvene zaštite), većeg rizika od siromaštva, diskriminacije i nasilja s kojima se suočavaju. Često im je onemogućeno da ravnopravno sudjeluju u društvenome, kulturnome, ekonomskome ili političkome životu zajednice u kojoj žive (društvena isključenost). Skupine koje se mogu naći u nepovoljnom položaju jesu: nezaposlene osobe, djeca i starije osobe, osobe s tjelesnim invaliditetom, osobe s intelektualnim

isključenost, diskriminaciju i nejednakost. Kroz inkluzivno volontiranje različitosti su resurs društvenog angažmana na rješavanju zajedničkih društvenih problema i izgradnju bolje zajednice. To doprinosi jačanju društvene kohezije i solidarnosti.

U svijetlu povećanih migracija važno je istaknuti kako volontiranje može služiti kao most koji povezuje ljude različitih društvenih skupina i stvara osjećaj pripadnosti i zajedništva. Sudjelovanje u volontiranju omogućuje izbjeglicama i migrantima da se aktivno uključe u lokalnu zajednicu, upoznaju nove ljude i osnaže svoj položaj u društvu. To pridonosi povjerenju, multikulturalnosti, interkulturalnosti, integraciji i osjećaju pripadnosti.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, organizatori volontiranja, OCD- i koji se bave ljudskim pravima, manjinskim i ranjivim skupinama

Mjere:

- Povećati svijest o važnosti jednakih mogućnosti i inkluzivnosti u volontiranju
- Podržati uspostavljanje volonterskih programa koji ciljano motiviraju i uključuju ranjive, podzastupljene i marginalizirane društvene skupine
- Stvarati uključive i pristupačne volonterske programe kroz prilagođenu podršku i resurse za volontere kroz pristupačnost informacija, mentorsku podršku, prilagodbu volonterskog angažman i drugu podršku prema individualnim potrebama
- Osigurati integraciju u volontiranju kroz uklanjanje prepreka i poticanje volonterskog angažmana izbjeglica i migranata
- Unaprijediti suradnju s organizacijama koje se bave ljudskim pravima, manjinskim i ranjivim skupinama, jednakosti i inkluzivnosti, radi zajedničkog djelovanja na afirmaciji volontiranja
- Promovirati pozitivne primjere volontiranja kako bi se poboljšala percepcija i razumijevanje snage doprinosa zajednici

Strateški cilj 3. Razviti infrastrukturu koja će osigurati podršku i održivost volonterskog angažmana, volonterskih programa i facilitirati suradnju u zajednici

Ovaj cilj se ostvaruje kroz razvoj adekvatne infrastrukture koja će podržavati volontiranje i poticati suradnju u lokalnoj zajednici. Razvoj infrastrukture za volontiranje uključuje osnaživanje organizacijskih struktura koje će pružati podršku volonterima i volonterskim programima kao što su informacije o prilikama za volontiranje, obuku i mentorstvo za volontere, podrška organizacijama koje provode volonterske programe te promovirati volontiranje u zajednici. Razvoj infrastrukture za volontiranje također treba poticati suradnju među različitim dionicima u lokalnoj zajednici. Suradnja može doprinijeti dijeljenju resursa, iskustava i najbolje prakse te olakšati koordinaciju i sinergiju u volonterskim aktivnostima.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, Povjerenstvo za razvoj volonterstva, organizatori volontiranja

Mjere:

- Podržati Volonterski centar Sisak kao centralno mjesto za promociju, koordinaciju, zagovaranje i praćenje razvoja volonterstva
- Osigurati održiv model međusektorske suradnje kroz veću uključenost i raznolikost sastava i jačanje kapaciteta Povjerenstva za razvoj volonterstva
- Uspostaviti modele praćenja utjecaja volontiranja na razvoj zajednice
- Podržati daljnji razvoj internetske platforme koja će olakšati povezivanje volontera s organizacijama i projektima i usklađivanje ponude i potražnje volontiranja
- Izgraditi sustav razmjene dobre prakse među organizacijama koje uključuju volontere
- Ukloniti prepreke volontiranju

Strateški cilj 4. Jačati kapacitete za podizanje kvalitete volontiranja i povećanja utjecaja volonterskog angažmana na razvoj zajednice

Kroz jačanje kapaciteta za podizanje kvalitete volontiranja i povećanje utjecaja volonterskog angažmana na razvoj zajednice, volontiranje postaje učinkovitiji alat za ostvarivanje pozitivnih promjena i poboljšanje kvalitete života ljudi u zajednici. Kroz obrazovanje, mentorstva i osiguranje resursa volonterima i organizacijama koje provode volonterske programe, moguće je poboljšati njihove vještine, znanja i pristupe u volontiranju. To može rezultirati povećanjem prilika za volontiranje, zadovoljstva volontera, boljim iskustvom za sve uključene strane i većim doprinosom volontiranja zajednici. Svaki sektor ima svoje specifične potrebe i izazove, stoga je važno prilagoditi volonterske programe kako bi se odgovorilo na te potrebe.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, Povjerenstvo za razvoj volonterstva, organizatori volontiranja, OCD-i iz područja socijalne politike, održivog razvoja, kulture, turizma

Mjere:

- Podići kvalitetu volontiranja kroz primjenu standarda kvalitete za volonterske programe, obrazovanje i osposobljavanje volontera, organizatora volontiranja i koordinatora volonterskih programa kako bi se unaprijedile vještine i kompetencije potrebne za uspješno volontiranje
- Razviti partnerstva i suradnju kako bi se zajednički radilo na jačanju kapaciteta potrebnih za razvoj volonterstva
- Povećati kapacitete za uključivanje volontera pružanjem dodatne podrške neprofitnim organizacijama za uspostavljanje volonterskih programa
- Izraditi smjernice za razvoj sektorskih volonterskih programa, odnosno uspostaviti volonterske aktivnosti i ukloniti prepreke unutar određenih sektora ili industrija

(socijalna skrb i prevencija, demokratizacija, vladavina prava, obrazovanje, zdravlje, međugeneracijska solidarnost, uključivo društvo i integracija, kultura i umjetnost, turizam i sl.)

- Razviti inkluzivne volonterske programe usmjerene na uključivanje pojedinaca i grupa sa smanjenim mogućnostima (ranjive, manjinske, marginalizirane skupine)

Strateški cilj 5: Poticati i afirmirati volontiranje kao poželjnu društvenu aktivnost među djecom i mladima

Kroz ostvarivanje ovog strateškog cilja u području djece i mladih, volontiranje postaje snažan instrument za razvoj njihovih sposobnosti, jačanje zajednice i izgradnju boljeg društva. Promocija interesa za volontiranje u ovom životnom razdoblju stvara temelj za dugoročni razvoj volonterstva i njegovu kontinuiranu podršku raznim inicijativama i organizacijama. Volonterstvo nudi prilike za osobni razvoj, stjecanje novih vještina, izgradnju samopouzdanja i razvijanje empatije. Kroz volontiranje, djeca i mladi mogu naučiti vrijedne životne lekcije o odgovornosti, suradnji, rješavanju problema i aktivnom sudjelovanju u zajednici. Stoga je važno postaviti ciljeve koji će potaknuti njihovo sudjelovanje u volontiranju kako bi se osnažili i razvili kao budući građani. Kroz volontiranje, djeca i mladi stječu iskustvo sudjelovanja u društvenim aktivnostima, prepoznajući svoju ulogu i odgovornost u zajednici.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, Povjerenstvo za razvoj volonterstva, organizatori volontiranja, odgojno-obrazovne institucije, škole, vrtići

Mjere:

- Razviti odgojno-obrazovne sadržaje i aktivnosti koje promoviraju vrijednosti i osigurati praksu volontiranja u odgojno-obrazovnim ustanovama
- Podržati širenje mreže i podizanje kvalitete školskih volonterskih klubova
- Poticati promociju dobre prakse i umrežavanja odgojno-obrazovnih ustanova koje imaju volonterske programe
- Razvijati modele prepoznavanja i priznavanja volonterskog angažmana djece i mladih
- Promovirati i podržavati volontere i programe Europskih snaga solidarnosti

Strateški cilj 6: Povećati kapacitete zajednice za otpornost i učinkovito reagiranje na krizne situacije

Krizne situacije često zahtijevaju dodatne resurse i angažman velikog broja ljudi. Krizno volontiranje mobilizira i aktivira volontersku snagu u zajednici. Kroz ostvarenje strateškog cilja otpornosti zajednice i kriznog volontiranja, zajednica postaje sposobnija suočiti se s izazovima kriznih situacija, zaštititi svoje članove i brže se oporaviti od posljedica kriza. Razvoj kapaciteta zajednice za krizno volontiranje omogućuje brzu i učinkovitu reakciju na izvanredne situacije

poput prirodnih katastrofa, humanitarnih kriza ili drugih hitnih događaja. Obučeni i pripremljeni volonteri mogu pružiti hitnu pomoć. Razvoj planova i protokola za krizne situacije od velike je važnosti. To uključuje razvoj registra volontera, osiguranje brze komunikacije i obavještanja volontera o potrebama, te osiguranje koordinacije aktivnosti volontera kako bi se postigla maksimalna učinkovitost i podrška zajednici. Krizno volontiranje potiče koordinaciju i suradnju između različitih dionika u zajednici, uključujući lokalne vlasti, organizacije civilnog društva, volontere i druge relevantne aktere.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, Civilna zaštita, Crveni Križ, HGSS...

Mjere

- Izraditi plan volontiranja u kriznim situacijama i integrirati ga u lokalne planove kriznih intervencija
- Uspostaviti mehanizam za suradnju i razmjenu informacija, dijeljenje resursa i sprečavanje dupliciranja napora u području kriznog volontiranja
- Razviti standarde i uspostaviti sustav za mobilizaciju, koordinaciju volontera tijekom kriznih situacija
- Provoditi preventivne mjere i pripremu građana kao potencijalnih volontera za krizne situacije
- Razvijati volonterske programe oporavka u post kriznom razdoblju

Strateški cilj 7: Suradivati s poslovnim sektorom u razvoju volonterstva radi postizanja sinergijskih rezultata i održivog volonterskog angažmana

Suradnja s poslovnim sektorom može biti izuzetno korisna u razvoju volontiranja. Poslovni sektor može organizirati svoje zaposlenike u volonterskim aktivnostima u zajednici, može pružiti financijsku podršku, stručnost, resurse i pristup širokom krugu dionika.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, HGK, Obrtnička komora, tvrtke

Mjere:

- Promovirati i podržati programe volontiranja zaposlenika poslovnog sektora u zajednici
- Potaknuti poslovni sektor da pruži volonterske usluge, odnosno stručnost i vještine svojih zaposlenika, za podršku neprofitnim organizacijama
- Uspostaviti mehanizme razmjene resursa i znanja između poslovnog i javnog i civilnog sektora u neprofitnim programima od javnog interesa

Strateški cilj 8: Promicati inovacije u području volonterstva radi povećanja njegove učinkovitosti i utjecaja

Kroz inovacije u volonterskom sektoru moguće je unaprijediti kvalitetu volontiranja, povećati uključenost i doprinos volontera te ostvariti veći društveni utjecaj volonterskih programa i razviti nove modele volontiranja koji su prilagođeni suvremenim potrebama i trendovima. To može uključivati inovativne oblike volontiranja poput virtualnog volontiranja, volontiranja na daljinu, volontiranja putem tehnologije i sl. Cilj je pružiti volonterima fleksibilne i pristupačne načine sudjelovanja. Ovi novi modeli mogu privući veći broj volontera, poboljšati njihovo iskustvo i povećati ukupni utjecaj volontiranja. Korištenje novih tehnologija može olakšati spajanje volontera s organizacijama, pružiti alate za praćenje i evaluaciju volonterskih aktivnosti te omogućiti bolju komunikaciju i suradnju među volonterima i organizacijama. Partnerstva s inovativnim akterima mogu donijeti svježije ideje, ekspertizu i tehnološka rješenja koja će poboljšati volonterske aktivnosti i povećati njihov utjecaj na društvo.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, Povjerenstvo za razvoj volonterstva, organizatori volontiranja, tvrtke, fakulteti

Mjere:

- Provoditi relevantna istraživanja iz područja razvoja volonterstva
- Promicati i razvijati nove modele volontiranja koji se prilagođavaju suvremenim izazovima i potrebama zajednice
- Podržati veće korištenje tehnologije, razvoj aplikacija, online platformi i alata za volontiranje i upravljanje volonterskim programima
- Pružiti podršku i poticaje za inovativne volonterske projekte i ideje koje imaju potencijal za pozitivan utjecaj na zajednicu
- Promicati kreativne pristupe u volontiranju: Inovacije u području volonterstva također uključuju promicanje kreativnih pristupa. To može uključivati razvoj novih volonterskih programa koji se fokusiraju na specifične potrebe zajednice, implementaciju umjetničkih ili sportskih aktivnosti kao oblika volontiranja ili uključivanje volontera u dizajn i implementaciju projekata s društvenim utjecajem
- Poticati suradnju sa sektorom inovacija, kao što su start-upi, tehnološke tvrtke ili istraživačke organizacije
- Poticati komponentu volontiranja u razvoju socijalnog poduzetništva

Strateški cilj 9: Vrednovati doprinos volontiranja radi prepoznavanja i promocije njegovog utjecaja na pojedince, organizacije i zajednice

Vrednovanje doprinosa volontiranja pomaže u osvještavanju i prepoznavanju vrijednosti koje volonteri donose pojedincima, organizacijama i zajednicama. To je važno kako bi se istaknula uloga volontera i priznala njihova posvećenost i angažman te potaknulo druge ljude da se uključe u volonterske aktivnosti. Vrednovanje doprinosa volontiranja omogućuje organizacijama da kvantificiraju i vrednuju utjecaj volontera na svoje aktivnosti. Volonteri često doprinose poboljšanju usluga, smanjenju troškova i jačanju kapaciteta organizacija. Razumijevanje tog utjecaja pomaže organizacijama prilagoditi i optimizirati svoje volonterske programe. Vrednovanje doprinosa volontiranja omogućuje bolje razumijevanje kako volontiranje oblikuje i poboljšava zajednice. Volonteri često pružaju podršku ranjivim skupinama, sudjeluju u obnovi okoliša, promiču socijalnu pravdu i doprinose općem blagostanju zajednice. Prepoznavanje tog utjecaja može potaknuti daljnje ulaganje u volonterske programe i inicijative. Ova suradnja može doprinijeti stvaranju novih saznanja, razumijevanju trendova, identifikaciji najboljih praksi i razvoju inovativnih rješenja za unaprjeđenje volontiranja.

Nositelj: Grad Sisak

Ključni dionici: ALD Sisak/Volonterski centar, Povjerenstvo za razvoj volonterstva

Mjere:

- Identificirati i pratiti konkretne rezultate i učinke volontiranja na pojedince, organizacije i zajednicu. To uključuje prikupljanje podataka o broju volontera, uloženom vremenu, postignućima, zadovoljstvu volontera i korisnika te izvještavanje o tim rezultatima
- Razvijati sustav nagrađivanja volontera i dobrih primjera uključivanja volontera
- Unaprijediti vidljivost, kvalitetu i utjecaj Godišnje volonterske nagrade
- Promovirati sustav praćenja kompetencija koje se stječu ili razvijaju kroz volontiranje
- Uspostaviti suradnju s akademskom zajednicom i istraživačkim institucijama radi istraživanja, analize i evaluacije utjecaja volontiranja
- Promovirati i podijeliti rezultate volontiranja s javnošću, donositeljima odluka i dionicima
- Koristiti rezultate vrednovanja kako bi se identificirala područja za poboljšanje volonterskih programa
- Osigurati transparentno izvješćivanje o rezultatima i načinu korištenja resursa, pružanje povratnih informacija volonterima i korisnicima te uspostavljanje mehanizama za primanje povratnih informacija i prijedloga za poboljšanje

5. PRAĆENJE I EVALUACIJA

Ovaj Program pruža okvir za razvoj volonterstva u gradu Sisak u narednom razdoblju. Povjerenstvo za razvoj volonterstva Grada Siska nadležno je za praćenje provedbe Programa za razvoj volonterstva na načelima dijaloga, aktivnog sudjelovanja i suradnje. Povjerenstvo priprema izvješća o provedbi ovog programa i predlaže njegove promjene. Povjerenstvo osobito djeluje na promoviranju volonterstva te na poboljšavanju uvjeta za priznavanje i nagrađivanje volonterstva kroz predlaganje konkretnih mjera organizatorima volontiranja i Gradu Sisku. Povjerenstvo provodi postupak i utvrđuje prijedlog Odluke o dodjeli godišnjih nagrada za volontere. Sastav Povjerenstva za razvoj volonterstva Grada Siska čine predstavnici sedam organizacija koje mogu biti organizatori volonterstva sukladno Zakonu o volonterstvu, a koje obuhvaćaju različita područja društvenog djelovanja, kako slijedi: Volonterski centar Sisak, Grad Sisak, udruga/ustanova u području socijalne skrbi (1), odgojno-obrazovna ustanova (1), udruga/ustanova u kulturi (1) i organizacije civilnog društva (2). Članovi Povjerenstva biraju se sukladno Poslovniku o radu Povjerenstva za razvoj volonterstva.

6. FINANCIRANJE

Grad Sisak osigurava sredstva za rad Povjerenstva za razvoj volonterstva te dodjelu godišnje Volonterske nagrade Grada Siska. Grad Sisak će sukladno mogućnostima financirati aktivnosti koje doprinose provedbi ovog Programa. Specifični ciljevi i mjere ovog Programa mogu biti podloga za dizajniranje partnerskih programa koji će se kandidirati za financiranje iz fondova Europske unije.

7. POPIS KORIŠTENE LITERATURE

- Ćulum, Forčić, Šehić-Relić: „Kako ih pronaći, kako ih zadržati“- smjernice za rad s volonterima, SMART Rijeka, 2007.
- Šimunković, G., Forčić, G., Milinković, D., Kamenko, J., Šehić Relić, L.: „Generacija za V – zašto i kako organizirati volonterski program u školi?“, Volonterski centar Osijek, Osijek, 2011.
- Šehić Relić, L., Kamenko, J., Kovačević, M., Prgić Znika, J., Pavelić Šprajc, I., Forčić, G.: „Generacija za V –priručnik o volontiranju za srednjoškolce“, Volonterski centar Zagreb, Zagreb, 2014.
- Kamenko, J., Kovačević, M., Šehić Relić, L.: „Volontiranje, prilika za nove kompetencije – vodič kroz inkluzivno volontiranje za organizatore volontiranja, Volonterski centar Osijek, Osijek, 2016.
- Opačak Bebić R.: “ Volontiranje zaposlenika: preporuke za uspješno uspostavljanje volonterskog programa u poslovnom sektoru”, Udruga MI Split, Split, 2016.

- Fabac T, Frol G., Kovač V., Marušić Štimac O. Učenici građani, informirani, aktivni I odgovorni, Priručnik za Građanski odgoj i obrazovanje, Grad Rijeka, 2018.
<https://gradanskiodgoj.rijeka.hr/razliciti-i-jednaki/jednaki-ali-razliciti/razliciti-i-jednaki/>
- Fabac, T., Hauser, M., Matković, A., Tešija, T., Šimunković, G., Forčić, G., Milinković, D., Kamenko Mayer, J., Kovačević, M., Šehić Relić, L.: „Generacija za V – zašto i kako organizirati volonterske programe u ustanovama odgoja i obrazovanja?“, Volonterski centar Osijek, Osijek, 2019.
- Kamenko Mayer, J., Šehić Relić L. & co-authors: Making it matter – Manual on measuring the impact of volunteering on social inclusion, Volunteer centre Osijek, Osijek, 2020.
- Hauser M., Kamenko Mayer J. Šostarko M., Tešija T., Vodič sa smjernicama I primjerima dobre prakse za uključivanje volontera u krizne situacije, Hrvatski centar za razvoj volonterstva 2021.
<https://www.docdroid.net/v6SUVE5/hcrv-vodic-sa-smjernicama-i-primjerima-dobre-prakse-ukljucivanja-volontera-u-krizne-situacije-pdf>
- Poljak N., Šehić Relić L., Integracija državljana trećih zemalja- priručnik za predstavnike jedinica lokalne samouprave, Vladin ured za ljudska prava i nacionalne manjine, 2021.
- Blueprint for European volunteering, European Centre for European Volunteering- CEV, Berlin 2021 <https://www.europeanvolunteercentre.org/bev2030>
- Rezultati istraživanja „Iskustva volontiranja u krizi nakon potresa na području Sisačko-moslavačke županije, DKolektiv,2021., <https://docdro.id/cHeTOM9>
- Raužan, P. (2023.), Volonterska mreža: Zbirka pozitivnih priča utjecaja volontiranja na razvoj solidarnosti u zajednici, Agencije lokalne demokracije Sisak [online], dostupno na https://lda-sisak.hr/wp-content/uploads/2023/02/Publikacija_Volonterska_mreza_2023_compressed-compressed.pdf [24. travnja 2023.]
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_07_84_1558.html [18. travnja 2023.]
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_05_55_1915.html [18. travnja 2023.]
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_109_1921.html [18. travnja 2023.]
- <https://www.hcrv.hr/centri-heading/standardi-kvalitete> [27. travnja 2023.]